

Verslag stuurgroep piloottraject digitaal statiegeld 17 juli 2023

////////////////////////////////////
 Auteur: Piet De Baere/Anne D'Haese
 //////////////////////////////////////

Aanwezig:

- OVAM: Luc Goeteyn (voorzitter), Anne D'Haese, Piet De Baere (secretaris)
- Kabinet: Nick Vliegen
- Fost Plus: Veerle Put (projectleider DDRS)
- Comeos: Marie Van Breusegem
- VVSG/interafval: Loes Weemaels
- IVCie: Marc Adams

Verontschuldigd:

- Fost Plus: Steven Boussemaere
- Fevia: Ann Nachtergaele

Agenda:

1. Stavaza pilotprojecten in voorbereiding (uitbreiding, locaties, metingen, DDRS, ...)
2. Voorbereiding evaluatie (criteria, noodzakelijke informatie, ...)
3. Rondvraag

1 Stavaza pilotprojecten in voorbereiding (uitbreiding, locaties, metingen, DDRS, ...)

De projectleider geeft toelichting bij de stand van zaken:

- 1) Center Parcs De Haan en Wenduine (Litterbits):
 - o Er is een akkoord met Center Parcs (De Haan) en ook met de gemeente De Haan voor een pilotproject (opstart 22 september, looptijd 3-4 weken)
 - o In de gemeente De Haan gaat het over een pilotproject in de Kerkstraat van Wenduine (hoofdstraat) en de Dijk van Wenduine. Er is een akkoord van de SPAR in de Kerkstraat om mee te werken. De logistieke ondersteuning hiervoor komt vanuit de Colruytgroep. Het gaat hier over een effectieve verhoging van de aankoopprijs met 20 eurocent (statiegeld). Er wordt nog onderzocht om ook andere winkels in de

Kerkstraat (mini-superette, krantenwinkel...) of op de dijk (kraampjes...) mee te nemen in het pilootproject.

- Er is ook een akkoord met de gemeente De Haan om aantal blauwe vuilnisbakken te voorzien in de Kerkstraat/dijk (uittesten out of home consumptie) en (een deel van) de inwoners krijgen ook PMD-zakken met code (uittesten thuisconsumptie). Ook de prototype thuisscanner zal uitgetest worden.
- De gemeente De Haan zal ondersteunen voor de communicatie naar handelaars en inwoners.
- De stuurgroep ziet dit als 2 aparte pilootprojecten: Center Parcs (half open) en Wenduine (open project). De metingen en ook de evaluatie van beide omgevingen zal apart gebeuren. De Klankbordgroep wordt op de hoogte gebracht van deze projecten. Hun advies zal wel nog gevraagd worden over de noodzakelijke metingen die er moeten gebeuren om de impact goed te kunnen evalueren.

2) Bobbejaanland (Unbox-half open omgeving)

- Het pilootproject daar is ingepland voor 3 weekends vanaf half september.
- Vanuit de stuurgroep wordt gevraagd of er een terugnamepunt kan voorzien worden voor mensen zonder smartphone (zowel in Center Parcs als Bobbejaanland). Dit was ook een vraag tijdens de laatste hoorzitting in commissie Leefmilieu. Er wordt o.a. voorgesteld om te werken met een "voucher" (cfr. terugname herbruikbare flessen in sommige supermarkten). De projectleider antwoordt dat er voor Center Parcs gewerkt wordt aan een mogelijke oplossing voor mensen on the go zonder smartphone. Voor Bobbejaanland is dit voorlopig niet het geval. Het idee voor een tegoedbonnetje (korting voucher) kan bekeken worden.

3) Ander projecten-DDRS

- Het voorstel van DDRS voor de gesloten pilootprojecten was ruim onvoldoende (weinig concreet, geen zicht op de effectieve uitvoering van het pilootproject...).
- DDRS werd gevraagd om rekening te houden met de opmerkingen voor de volgende pilootprojecten. In hun antwoord verwijzen ze nu vooral naar een van de bedrijven in hun consortium, nl. het enige Vlaamse bedrijf in hun consortium dat de pilootprojecten zou uitvoeren. Voor de rest blijft hun antwoord weinig concreet en blijven er zeer veel vragen of ze wel, gezien de strakke timing en de complexiteit, een pilootproject kunnen opstarten en effectief gaan uitvoeren.
- De stuurgroep vraagt aan de projectleider om DDRS te antwoorden om tegen volgende week alle informatie door te geven; en om alle werk dat reeds verricht is om een eventueel pilootproject te kunnen opzetten, door te sturen. Op basis van dit antwoord zal de stuurgroep beslissen of DDRS nog in aanmerking kan komen om een (extra) pilootproject uit te voeren.

2 Voorbereiding evaluatie (criteria, noodzakelijke informatie, ...)

OVAM heeft een document opgemaakt (bijlage bij dit verslag) met een aanzet van evaluatiecriteria die zullen meegenomen worden in het evaluatierapport digitaal statiegeld voor eind november. De bedoeling is om dit aan de leden van SG en KBG door te sturen en input (aanvullingen...) te vragen tegen 20 augustus. Op de stuurgroep en klankbordgroep van eind aug/begin september kan deze lijst

van criteria dan “afgeklopt” worden. Het moet dan ook duidelijk zijn of pilootprojecten (en andere testen) voldoende informatie gaan geven om het digitale statiegeld afdoende te kunnen evalueren. Eventueel kan dan ook beslist worden om extra testen/metingen/pilootprojecten op te starten.

Opmerkingen vanuit de stuurgroep:

- De projectleider merkt op dat er, naast de pilootprojecten, nog veel andere “zaken” onderzocht en getest worden. De OVAM antwoordt dat de info/evaluatie van pilootprojecten en deze andere tests samen moeten komen in een evaluatierapport voor de Vlaamse Regering (tegen eind november) op basis waarvan deze dan ene beslissing zal nemen over digitaal statiegeld. De OVAM wil stilaan starten met de opbouw van dit evaluatierapport en vraagt de projectleider om de info die reeds beschikbaar is dan ook reeds door te sturen en niet te wachten tot november.
- Monitoring/metingen tijdens de pilootprojecten. Deze zijn zeer belangrijk om de effectiviteit (impact op zwerfvuil) van digitaal statiegeld te kunnen evalueren. De projectleider meldt dat het bureau OWS deze metingen zal doen. OVAM is wel bekend met OWS, ze hebben ook reeds zwerfvuilmetingen e.a. voor de OVAM gedaan. Hoewel Fost Plus de opdrachtgever van OWS is, zal ook de OVAM contact opnemen met OWS om de methodiek met hen door te nemen. De uiteindelijke goedkeuring inzake de aanpak van de metingen zal gebeuren door de stuurgroep
- Participatiegraad. Op de laatste hoorzitting commissie Leefmilieu Vlaams Parlement werden veel vragen gesteld over de “lage” participatiegraad bij de gesloten pilootprojecten (30-50%). De projectleider meldt dat bij de introductie van innovatieve, nieuwe technologie een participatiegraad van 10-15% als een goed resultaat wordt beschouwd. Volgens de OVAM is het belangrijk om participatiegraad juist te definiëren. Nu kijkt men naar de verhouding tussen verkochte verpakkingen met code en gescande verpakkingen. Dit terwijl er ook wel drankverpakkingen uit de pilootzone verdwijnen, meegenomen worden...die dus nooit gescand worden. Mogelijks is het juister om de participatiegraad uit te drukken als de verhouding tussen verkochte drankverpakkingen die in de testzone blijven en de gescande verpakkingen. Daarvoor is wel een zicht nodig op de hoeveelheid drankverpakkingen die verdwijnt uit de pilootzone. Alleszins inzake het criterium participatiegraad zal voldoende kadering nodig zijn.
- Fraudegevoeligheid en privacy. De info om deze criteria te kunnen evalueren moet vooral komen van de analyses, testen uitgevoerd naast de pilootprojecten. De OVAM vraagt aan de projectleider om deze info zo snel als mogelijk aan te leveren. Volgens de projectleider is een analyse van de fraude aspecten van digitaal statiegeld mogelijks aan te leveren in de loop van september.

3 Rondvraag

De vergadering van de klankbordgroep van 13 september wordt een week vervroegd (6 september) zodat de eventuele input rond de komende pilootprojecten van de KBG sneller kan meegenomen worden.

Voorlopig op de agenda:

- Bespreking evaluatiecriteria
- Bespreking evaluatierapport gesloten pilootprojecten
- Bespreking aanpak halfopen/open pilootprojecten

4 Volgende vergaderingen

De volgende vergaderdata voor 2023 zijn 30 augustus, 27 september, 25 oktober, 14 en 29 november